

PRAVIDLA PRO SOUTĚŽE CHLADNOKREVNÝCH KONÍ

platná od roku 2018

Toto vydání pravidel je platné jako pravidla vozatajského sportu pro chladnokrevné koně SCHCHK, z.s. a ASCHK ČR, z.s. od 1. 3. 2018.

Všechna dřívější pravidla, směrnice či jiné nařízení týkající se shodných předmětů a vydané před tímto datem ztrácejí platnost.

Tato pravidla platí pro všechny soutěže pořádané Svazem chovatelů chladnokrevných koní a ASCHK ČR na celém území ČR. Nemohou obsahovat veškeré eventuality. Toto vydání pravidel se flexibilně přizpůsobuje rozvíjející se disciplíně a doporučuje, jak bezpečně zvládnout tyto soutěže. Za nepředvídaných nebo mimořádných okolností je povinností sboru rozhodčích učinit rozhodnutí ve sportovním duchu a co nejvíce se přiblížit záměru těchto pravidel.

1. Všeobecná pravidla:

- 1.1. **Kompletní** soutěž pro chladnokrevné koně se skládá ze tří zkoušek
 - A - vozatajská jízda
 - B - ovladatelnost s kládou (s kládami)
 - C - těžký tah
- 1.2. **Kombinovaná** soutěž se skládá ze dvou uvedených zkoušek (A+B, B+C, A+C)
- 1.3. **Dílčí** soutěž se skládá pouze z jedné zkoušky A, B nebo C
- 1.4. Všechny soutěže a MČR musí být nahlášeny v kalendáři akcí.
- 1.5. Všechny kompletních a kombinovaných soutěží se mohou zúčastnit chladnokrevní koně dosahující v daném roce věku 3 let a starší, MČR a mezinárodních soutěží se mohou zúčastnit chladnokrevní koně dosahující v daném roce 4 let a starší, výjimkou je dílčí soutěž C, kde mohou startovat pouze koně, kteří dovrší 5 let a starší. Každý zúčastněný kůň musí být okován minimálně na hrudních končetinách. Klisny, které jsou březí déle než 4 měsíce a klisny po porodu až do odstavu, se nesmí závodů účastnit.
- 1.6. Body do žebříčku získává pouze kočí. Pokud v soutěži startuje kočí s více spřeženími, do žebříčku se započítává pouze nejlepší dosažený výsledek.
- 1.7. Soutěží se v kategorii jednospřeží a dvojspřeží. Kůň může během jednoho dne startovat jedenkrát v soutěži jednospřeží a jedenkrát ve dvojspřeží.
- 1.8. Pořadí startujících se určí losováním, které platí pro všechny tři zkoušky. Zodpovídá hlavní rozhodčí.
- 1.9. **Výsledek kompletní soutěže** se počítá z dosažených výsledků všech 3 zkoušek. Zvítězí soutěžící s nejnižším počtem bodů. V případě rovnosti bodů, rozhoduje umístění ve zkoušce B.
Výsledek kombinované soutěže se počítá z dosažených výsledků z obou zkoušek. Zvítězí soutěžící s nejnižším počtem bodů. V případě rovnosti bodů, rozhoduje umístění ve zkoušce B v kombinaci A+B, B+C a umístění ve zkoušce C v kombinaci A+C.
- 1.10. V případě, že soutěžící odstoupí nebo je z nějakého důvodu hlavním rozhodčím vyloučen, získá **dvojnásobek** nejvyššího dosaženého počtu bodů a může v kompletní (**kombinované**) soutěži pokračovat.
- 1.11. Trať staví stavitel, od kterého před každou zkouškou převezme trať hlavní rozhodčí.
- 1.12. S bičem v ruce se jezdí pouze zkouška A (vozatajská jízda).
- 1.13. Ve všech zkouškách musí být koně postrojeny do chomoutového tažného postroje. Jsou zakázány celořetězové pobočnice. Postroj a uzdění musí být bezpečné a v dobrém stavu. Nesmí koni působit bolest nebo zranění či jej jinak omezovat.
- 1.14. Při poruše postroje nebo výstroje koně ve zkoušce A, nebo B posoudí hlavní rozhodčí úroveň poškození. Pokud poškození nedovolí bezpečné pokračování v soutěži, zazvoněním soutěžícího vyloučí. Ve zkoušce C (těžkém tahu) musí opravu provést do 5 minut a znovu absolvovat celé kolo. Proti tomuto rozhodnutí rozhodčího není odvolání.
- 1.15. Pokud se během soutěže dostane noha koně za pobočnici, kočí musí zastavit a nohu dát zpátky, jinak je ze soutěže vyloučen hlavním rozhodčím. Proti tomuto rozhodnutí rozhodčího není odvolání.
- 1.16. Hlavní rozhodčí vyloučí soutěžícího ze zkoušky, jestliže podle jeho názoru nejsou koně nebo soutěžící způsobilí v soutěži pokračovat. Dále může soutěžícího diskvalifikovat v případě hrubého porušení zákona na ochranu proti týrání zvířat. Proti tomuto rozhodnutí rozhodčího není odvolání.
- 1.17. Podat písemný protest hlavnímu rozhodčímu může soutěžící do 15 minut po vyvěšení výsledku na oficiální tabuli a složí 1.000 Kč. Při neuznání protestu propadá tato částka pořadateli.
- 1.18. Kolbiště a opracoviště musí být ohraničené na dostatečně velkém prostoru, aby byla zajištěna bezpečnost diváků.
- 1.19. Trať musí být předána hlavnímu rozhodčímu a nesmí být po celou dobu měněna. Způsob průjezdu překážkami musí být upřesněn hlavním rozhodčím.
- 1.20. Prohlídka trati není povinná a je vyhlášena 15 minut před startem.
- 1.21. Žádná překážka nesmí být projeta před soutěží (při nástupu, představování atd.), pokud to neumožní hlavní rozhodčí.
- 1.22. Rozhodčí je oprávněn diskvalifikovat soutěžícího pro hrubost ke koním, pro nesportovní a vulgární chování a pro zjevné známky opilosti.

- 1.23. Pokud je soutěžící diskvalifikován, nepokračuje v žádné zkoušce
- 1.24. Vyloučením se rozumí přesun soutěžícího na poslední místo v dané dílčí zkoušce a možnost pokračování v následující.
- 1.25. V případě neopraveného omylu na trati, je soutěžící vyloučen z dílčí zkoušky.
- 1.26. Cizí pomoc je povolena v případě ohrožení zdraví lidí a zvířat. Posouzení záleží na hlavním rozhodčím.
- 1.27. Kočí se účastní soutěží na vlastní riziko a zodpovídá za škody, které svým spřežením způsobí.
- 1.28. Na kolbišti a opravišti se smí pohybovat pouze soutěžící, rozhodčí a pomocný personál.
- 1.29. Tato pravidla jsou závazná pro všechny soutěže a sportovně technické parametry každé soutěže musí být dány rozpisem, který schvaluje Svaz chovatelů chladnokrevných koní a ASCHK ČR.
- 1.30. Kočí má možnost kdykoli v průběhu zkoušky dle vlastního uvážení odstoupit zvednutím ruky nebo smeknutím pokrývky hlavy.
- 1.31. Pokud nastanou okolnosti, které nejsou zahrnuty v pravidlech, rozhodne hlavní rozhodčí ve prospěch kočího.

2. Soutěžící:

- 2.1. Soutěží se smí zúčastnit kočí, přísedící a pomocník starší 18 let. Soutěžící a přísedící starší 16 let s písemným souhlasem zákonného zástupce.
- 2.2. Kočí musí mít korektní čisté oblečení (možně i kroje a stejnokroje), pro zkoušku A (vozatajská jízda), pak zástěru. Součástí oblečení je vhodná pokrývka hlavy a pevná uzavřená obuv.

3. Pořadatelé:

- 3.1. Uzávěrka závazných přihlášek dle propozic pořadatele.
- 3.2. Startovné a ceny dle propozic pořadatele.
- 3.3. Pořadatel je povinen do stanoveného data (před zahájením sportovní sezóny) dodat příslušné organizaci rozpis závodu včetně navrženého rozhodčího, ke schválení.
- 3.4. Pořadatel je povinen předat rozhodčím seznam přihlášených závodníků na oficiálním formuláři.
- 3.5. Pořadatel je povinen zajistit dostatečný počet pomocníků na kolbišti.
- 3.6. Pořadatel ve spolupráci s hlavním rozhodčím zajistí měření času a v případě MČR také videozáznam o průběhu soutěže pro případné řešení protestů.
- 3.7. Pořadatel zajistí zázemí pro rozhodčího (stůl, židle popř. deštník), oficiální tabuli pro vyvěšení výsledků.
- 3.8. Pořadatel je povinen zajistit vodu pro napájení koní.

4. Rozhodčí a rozhodování

- 4.1. Soutěže rozhoduje sbor rozhodčích ve složení minimálně hlavní rozhodčí s licenci hlavního rozhodčího pro daný rok a minimálně jeden asistent poučený hlavním rozhodčím.
 - 4.2. Dosažený čas v soutěži musí být měřen stopkami nebo elektronickou časomírou. Startér je povinen dávat pokyn v okamžiku, kdy nos koně přetne startovní nebo cílovou čáru.
 - 4.3. Za chybu je považováno shození každé části překážky jakoukoliv částí zápřeže.
 - 4.4. Práva a povinnosti rozhodčího:
 - a) Zaslát do 7 dnů originály výsledkových listin (kopie zůstává pořadateli) + celkovou výsledkovou listinu v oficiální tabulce v elektronické podobě + seznam soutěžících a koní (dodává pořadatel).
 - b) Absolvovat školení rozhodčích.
 - c) Hlavní rozhodčí má právo na odměnu 1000,- Kč na den + cestovní náklady (dle dohody s pořadatelem).
- Přehled zkratk a vysvětlivek uváděných především v kalendáři závodů a rozpisech:
 - jednospreží – J
 - dvojspreží – D
 - těžký tah relativní – TTR
 - těžký tah absolutní – TTA
 - TTR a TTA považují tato pravidla za jednu dílčí zkoušku, jedná se pouze o rozdílné hodnocení této dílčí zkoušky
 - Všechny kategorie vypsané v rozpisu musí být hodnoceny zvlášť.

5. Soutěže:

5.1. Zkouška A - vozatajská jízda

- 5.1.1. V kvalifikačních soutěžích je povoleno startovat pouze s neodpérováním potahovým vozem na pneumatikách, s pevně zakotvenou přední i zadní sedačkou. Minimální vzdálenost mezi přední a zadní nápravou je 150 cm.

- 5.1.2. Po čas zkoušky musí každý kočí mít v ruce bič. Přisedící (spolujezdec) musí sedět na zadní sedačce.
- 5.1.3. Povolený chod spřežení po trati ve **zkoušce** určí hlavní rozhodčí před **zkouškou**.
- 5.1.4. Způsob startu (letný nebo ze zastavení) určí hlavní rozhodčí před **zkouškou**.
- 5.1.5. První překážka musí být minimálně 20 m a maximálně 40 m od startovní čáry
- 5.1.6. Předepsaná délka trati je minimálně 400 m – maximálně 600 m.
- 5.1.7. Vzdálenost cíle od poslední překážky musí být minimálně 20 m, maximálně 40 m.
- 5.1.8. Počet překážek: minimálně 10, maximálně 14, musí obsahovat couvání.
- 5.1.9. Šířka překážek min. 190 cm
- 5.1.10. Všechny překážky musí být shoditelné nebo obsahovat shoditelné prvky.
- 5.1.11. Penalizace na trati:
 - Soutěžící, kteří se dopustí omylu v kurzu trati, musí svou chybu napravit před tím, než projedou další překážkou. V takovém případě budou penalizováni pouze svou časovou ztrátou. V případě projetí následující překážky bez opravení je po zazvonění hlavního rozhodčího soutěžící vyloučen.
- 5.1.12. Soutěžící je povinen předvádět koně v sedu a bez nadměrného pobízení koně (koní) bičem nebo opratěmi.
 - a) první porušení – napomenutí píšťalkou
 - b) druhé porušení – napomenutí píšťalkou + 20 trestných vteřin
 - c) třetí porušení – vyloučení zvoncem
 Proti tomuto rozhodnutí rozhodčího není odvolání.
- 5.1.13. Při ztrátě biče nebo pokrývky hlavy alternativně buď zastavení a pomocník může situaci napravit nebo sankce 60 trestných vteřin.
- 5.1.14. Penalizace 10 trestnými vteřinami:
 - a) Porušení každého dílu překážky
 - b) Každé nedodržení stanoveného chodu, pokud nebude zřejmé korigování koní do předepsaného chodu.
- 5.1.15. Vyloučení ze soutěže:
 - a) Neopravený omyl na trati
 - b) V případě, že celé spřežení nebo jeho část opustí při průjezdu trati vyznačené kolbiště.
 - c) Převrácení vozu

5.2. Zkouška B - ovladatelnost v kládě

- 5.2.1. Start dvojice následuje po pokynu startéra.
- 5.2.2. Soutěžní výkon spočívá v absolvování předepsané trasy, po které kůň táhne pořadatelem připravenou kládu:
 - a) pro jednospreží v délce 8 m a objemu do 0,4 m³
 - b) pro dvojspreží v délce 10 m o objemu 0,8 – 1,0 m³
- 5.2.3. Trať a překážky:
 - a) Délka trati je 300 až 400 m
 - b) Šířka průjezdových překážek:
 - jednospreží od 1,1 do 2 m
 - dvojspreží od 2,10 do 3 m
- 5.2.4. Překážky jsou vyznačeny tyčemi o minimální výšce 160 cm nad zemí nebo kužely. Na vrcholu každé tyče (kuželu) je **uložen shoditelné prvek (dřevěný špalík, míček apod.)**.
- 5.2.5. Startovní čára je umístěna nejméně 15 metrů před první a cílová čára nejméně 15 metrů za poslední překážkou.
- 5.2.6. Trať se skládá minimálně ze 4 technicky náročnějších překážek, simulujících reálné situace při přibližování dřeva (např. couvání, začelení, rampování, přepřažení, svazkování, ...) a dalších překážek volitelných dle místních podmínek. Maximální počet všech překážek je 10.
- 5.2.7. Povinně jízda bez biče v ruce. Tato dílčí zkouška se jezdí bez pomocníka.
- 5.2.8. V průběhu soutěže musí kočí jít krokem. Předepsaný chod koně je krok nebo klus.
- 5.2.9. Penalizace na trati:
 - a) Soutěžící, kteří se dopustí omylu v kurzu trati, musí svou chybu napravit před tím, než projedou další překážkou. V takovém případě budou penalizováni pouze časem.
 - b) Za každé shovení špalíku (míčku) nebo jiné části překážky se přičítá 5 trestných bodů. Shovení špalíku (míčku) technicky náročných překážek určených hlavním rozhodčím je penalizováno dvojnásobkem tj. 10 trestnými body.
 - c) Stanovený optimální čas pro trať určuje hlavní rozhodčí ve spolupráci se stavitelem trati, při překročení stanoveného času se připočítává 5 trestných bodů za každých započatých 30 sekund. Maximální čas 1,5 násobek optimálního času.
 - d) Porušení chodu koně:
 - první nacvávání – napomenutí píšťalkou
 - druhé nacvávání – napomenutí píšťalkou + 5 trestných bodů
 - třetí nacvávání – vyloučení zvoncem
 - e) Porušení chodu kočího:

- první porušení – napomenutí píšťalkou
 - druhé porušení – napomenutí píšťalkou + 5 trestných bodů
 - třetí porušení – vyloučení zvonce
- f) Pořadí v soutěži určuje počet trestných bodů, při totožném počtu trestných bodů rozhoduje čas.
- g) Vyloučení ze zkoušky:
- v případě, že jakákoli část spřežení opustí při průjezdu trati kolbiště, bude ze soutěže vyloučeno
 - dorovná-li kočí kládu pomocí rukou, či nohou
 - vedení koně u hlavy
- 5.2.10. V případě, že kočí odstoupí ze zkoušky nebo nedokončí celou trasu z jiných důvodů, tato zkouška pro něj končí a je přesunut na poslední místo viz. čl. 1.24. všeobecných pravidel.

5.3. C - těžký tah

- 5.3.1. Pro absolutní tah jsou určeny zvážené saně a závaží po 50 kg.
- 5.3.2. Rozměry dráhy pro absolutní tah jsou 20 x 5 m pro jednospřeží a 20 x 10 m pro dvojspřeží s vymezením bočních stran trati na zemi. Startovní a cílová čára musí být zřetelně a viditelně označena.
- 5.3.3. Saně jsou na startu umístěny před startovní čarou. Cíle je dosaženo přejetím celých saní za cílovou čáru. Podle místních podmínek je možné tahat saně jedním či oběma směry.
- 5.3.4. Jízda bez biče. Kůň je veden na jedné nebo dvou opraťích pouze za použití hlasových pomůcek kočího.
- 5.3.5. U zapřahání a vypřahání může asistovat 1 pomocník, který musí po zapřahání opustit vyznačený prostor. Rozhodčí může soutěžícího vyloučit, pokud zhodnotí, že chování koně při zapřahání je pro soutěžícího nebo jeho pomocníka nebezpečné. Proti tomuto rozhodnutí není odvolání.
- 5.3.6. **Pro jednospřeží platí:** Základní váha je 700 kg. Při kvalifikačních kolech kompletní soutěže se dále přikládá na 800 kg a 900 kg pro tříleté koně a tím je soutěž ukončena. Pro starší koně je základní váha 700 kg a dále se přikládá na 900 kg a 1100 kg. Při kvalifikačních kolech dílčí soutěže se dále přikládá po 100 kg, pokud rozhodčí nerozhodne jinak (např. na základě nekvalitního povrchu) až do rozhodnutí. Na MČR v této dílčí soutěži může rozhodčí rozhodnout o přikládání více kg max. však 200 kg.
Pro dvojspřeží: Základní váha je 1400 kg. Při kvalifikačních kolech kompletní soutěže se dále přikládá závaží na 1600 kg a 1800 kg pro tříleté koně a tím je soutěž ukončena. Pro starší koně je základní váha 1400 kg, dále se přikládá na 1800 kg a 2200 kg. Na MČR a mezinárodních soutěžích se tahá do rozhodnutí a je možné přikládat vyšší hmotnost – po dohodě sboru rozhodčích.
Pokud není možné táhnout do rozhodnutí, např. pro nedostatek závaží, je možné přistoupit k rozhodnutí na základě lepšího dosaženého času.
- 5.3.7. Všichni soutěžící musí absolvovat veškerá zvyšování hmotnosti.
- 5.3.8. Na přetažení břemene v dráze má soutěžící 1 minutu 20 vteřin, během které může opakovaně zastavit.
- 5.3.9. Při překonávání dráhy se kůň (koně) pohybují libovolným chodem, kočí se pohybuje krokem.
- 5.3.10. Započtená konečná hmotnost je ta, která je dotažená ve vzdálenosti 20 m + délka saní.
- 5.3.11. V případě většího množství kočích umístěných ve stejné hmotnosti rozhoduje o jejich pořadí vzdálenost, měřená v nedokončeném kole od startu k předku saní. Měří se každému soutěžícímu, který nedotáhne saně na konec trati.
Dosažený výsledek se započítává při:
- a) Odstoupení ze zkoušky
 - b) Nedotažení břemene do cíle v časovém limitu
- 5.3.12. Vyloučení v daném kole z těchto důvodů:
- a) Porušení předepsaného chodu kočího
 - b) Vybočení z trati koně nebo kočího (jedna noha venku)
- Započítává se výsledek z předchozího kola.
- 5.3.12. Rozhodčí může soutěžícího vyloučit v daném kole, pokud zhodnotí, že dochází k přetěžování koně nebo způsob, jakým jsou saně přesunovány, neodpovídá korektnímu předvedení (např. trhání, škubání, skákání). Započítává se výsledek z předchozího kola. Proti tomuto rozhodnutí není odvolání.
- 5.3.13. Hodnocení MČR v této dílčí zkoušce – jednospřeží:
- **Hodnotí se tah absolutní**, tedy vítězí soutěžící, který korektním způsobem dotáhne nejvyšší hmotnost na nejdelší vzdálenost.
 - **Hodnotí se tah relativní** tedy násobek váhy, kterou je kůň schopen utáhnout oproti své vlastní váze. Koně jsou před soutěží zvázeni na elektronické váze. Výsledky jsou pak počítány vzorcem:
poslední rádně dotažená hmotnost + přidaná hmotnost v následujícím kole / 20 m + **délka saní** x
dotažená vzdálenost – to celé lomeno váha koně
Vyhrává kůň s nejvyšším koeficientem.